

זכר הגדה

לע"נ רעייתי מרת **זיוה** בת ר' אליעזר הכהן ע"ה
נלב"ע כ"ו בסיון תש"פ

© מאת הרב ישעיה'ו גלינסקי שליט"א בן לא"מ הרב יעקב יצחק זצ"ל

ארחות חיים לרבינו הרא"ש אות לז: "למד פרשיותיך עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום ופרוש רש"י ז"ל ותדקדק בו כאשר תוכל"

ובחנוני - חידות לפסח

"חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים"

כך אמר להם הקב"ה לישראל: בניי, מה אני מבקש מכם, אלא שתהיו אוהבים זה את זה ומכבדים זה את זה. [תנא דבי אליהו רבה כח]

1. מה נוהגים לומר בערב פסח שקשור להקרבת קרבן פסח?
2. המשותף ל: מעשרות, שביעית וחמץ. [ביעור]
3. משפט הנאמר בהגדה בארמית - אמר ר"י מלונדרי בלשון אחרת. [שו"ע תע"ג ו משנ"ב ס"ב]
4. מי לא צריך להגיד 'מה נשתנה'? [שו"ע תע"ג ז ברמ"א]
5. מה מחזירים בליל הסדר בלי סימנים? [שו"ע תע"ג ז]
6. איזה שלושה דברים צריך להגביה בליל הסדר? [שו"ע תעג ז]
7. איזו פעולה עושים בליל הסדר 16 פעמים כנגד האות הראשונה והשלישית שבשם ה'? [שו"ע תע"ג ז משנ"ב ע"ה]
8. את מי צריך להמית בליל הסדר? [שו"ע תע"ה משנ"ב יג]
9. היכי תמצי שאף במקום שנהגו שלא לאכול בשר צלוי בליל הסדר, יהיה מותר לאכול בשר שצלו אותו?
10. מה נוהגים לעשות בליל הסדר 'זכר לחורבן'? [שו"ע תע"ו ב]
11. מה אסור לאכול בשני שולחנות? [שו"ע תע"ח א משנ"ב ד]
12. על איזה דבר מזמנים בליל הסדר ולא בברכת המזון? [שו"ע תעט א משנ"ב ט]
13. בזכות איזה דבר שעושים בליל הסדר יבוא המשיח? [שו"ע ת"פ ברמ"א]
14. סוג של קטניות שמוזכר שלוש פעמים בקטע של ר"ג אומר.
15. מתי יהודים בעיר שלימה לא אכלו מצות בליל הסדר? [מגילת אסתר]
16. היכן מצאנו שאסור לשתות קצת מים ואם רוצה לשתות צריך לשתות הרבה? [שו"ע תע"א א]
17. היכי תמצי שניים שאוכלים מצה באותה צורה, באותו בית - אחד צריך לחזור ולאכול שוב והשני יצא. [שו"ע תע"ב ה,ז]
18. משתמשים בו בחנוכה - כי אסור להשתמש לאורה, והוא צריך הסבה. [שו"ע תע"ב ו]
19. משנה בברכות שמוזכרת בהגדה של פסח.
20. ברכה הנאמרת פעמיים ביום, נאמרת פעם אחת בליל הסדר. [גאל ישראל]
21. מי שמופיע בזמירות שבת ביום, מופיע פעמיים בהגדה. [הלל]
22. איזה איסור אכילה מדאורייתא אין נזהרים מבליעה בכלים ואי"צ הגעלת כלים לזה? [שו"ע תפט מח]
23. על איזה מצוה יש הגדה - ולא של פסח? [קריאת ביכורים]
24. איזה מנהג שקשור לפורים - נוהגים ביום שני של פסח? [שו"ע תצ ב משנ"ב ב]

25. משך שור, קידושי כסף, פסל במדבר, שלח בכורים - סימנים של מה זה? [שו"ע תצ ה]
26. היכי תמצי שאין לאכול חמץ במוצאי שביעי של פסח? (אף שלא עבר עליו הפסח). [שו"ע תצא א משנ"ב א]
27. כשיו"ט חל במוצש"ק - על מה לא מברכים בגלל שאוכלים מאכלים טובים? [שו"ע תצא א משנ"ב ג]
28. איזו הזכרה שמתחילה ב-מ' מתחילים לאומרה לפני תפילה ששמה מתחיל במ'?
29. איזו מצוה צריך לעשותה דוקא בעמידה? [שו"ע תפט א]
30. איזו מצוה הנעשית בדיבור אי אפשר לצאת 'שומע כעונה'?
31. איזה 15 הוא ראש חודש? [ראש חדש אייר - יום 15 של ספירת העומר]
32. באיזו פרשה בתורה מופיע ספירת העומר, והיכן מצאנו מצות ספירה שקשורה לעומר?
33. מה שברך יצחק את יעקב - מתחילים להזכיר בפסח.
34. היכן המילה 'חידות' בתפילת טל?
35. על מה דנים בפסח? [ראש השנה טז.]
- ולענין מה ר"ח ניסן הוא ראש השנה? [ר"ה ב.]
36. מילה הנקראת בשווה משני צדדיה מופיעה בתפילת טל.
37. איזה פסוק הנאמר כל יום בשחרית אחר שירת הים, נאמר בקדושת מוסף לשלוש רגלים?
38. היכן אומרים 'אבינו מלכנו' במוסף שלוש רגלים? והיכן במוצאי שבת ויום טוב? [אתה חוננתנו]
39. פסוק בהגדה של פסח שמופיעות בו כל אותיות הא"ב. ["או הנסה אלוקים"]
40. ביחיד - נעשו בו ניסים, ברבים - שם פרשה. [מטה מטות]
41. מאכל שכל השנה מברכים עליו ברכה אחת ובליל הסדר שתי ברכות. [המוציא לחם, על אכילת מצה]
42. הזכרת יציאת מצרים בקריאת שמע. [ויאמר, אמת ויציב, אמת ואמונה]
43. שתי ברכות המסתיימות ב-ץ' נאמרות בערב פסח ובליל הסדר. [ביעור חמץ, המוציא]
44. ברכה שמברכים רק ביום רביעי, וברכה שמברכים או ביום רביעי או ביום חמישי? [החמה, עירוב תבשילין]
- 45. סימני הסדר:**
- א. אחד מסימני הסדר - שעושים שלוש פעמים רק ביו"ט של פסח.
- ב. מסימני הסדר שיש בשמם פעמיים אותה אות.
- ג. חמישה מסימני הסדר שעושים בכל שבת ויו"ט.
- ד. אחד מארבע והוא שם של מדבר. [קדש: 4 פרשיות בתפילין]
- ה. אחד מסימני הסדר - מתחיל ומסתיים באותה אות. אם תבחשנו הוא אחד מ-12. [מ-12 מזלות]
- ו. מכה - שאם תוריד אות ראשונה משמה ותשנה ניקוד - תקבל שם אמורא.
- ז. ואיזה סימן - אם תשנה ניקוד, תקבל שם תנא שקשור לסימן אחד? [הלל הלל]
- ח. איזה סימן מסימני הסדר עושים חצי ממנו לפני שמגיעים לסימן הזה? [הלל]
- ט. חמש מ-15 בנות שלוש אותיות.
- י. מתי ב-קדש יש 5 ברכות?
- יא. ארבע מילים ראשונות בקידוש - כל אחת באות ר'.

46. קערה:

- א. הכועס הופכה, ובליל הסדר עורכים אותה.
 ב. נמצא בקערה, אם תבחנו - כתוב בברכה הראשונה בשמו"ע.
 ג. רק השלישי משלושה היה משועבד במצרים.
 ד. מאכל שהוא שם מסכת, שהוא גם שיעור באוכלין.
 ה. נמצא בקערה וערכו המספרי כמנין שנות שיעבוד מצרים.
 ו. מה שרבקה שלחה עם יעקב - דומה לזה שמים בקערה.
 ז. איזה דבר שמים בקערה בגלל משפט בארמית?
 רמז: שם מסכת שאסורה כשהיום הולדת שלה הוא ביו"ט.
 ח. איפה אומרים 'חמץ' בהגדה, והיכן אומרים 'לחם'?
 ט. איזה חמש פירות נמשלו מהם ישראל? ומה זה קשור לחרוסת?
 י. אחד מסממני הקטורת שנוהגים לשים בחרוסת.
- [זרוע]
 [כהן, לוי, ישראל]
 [ביצה]
 [כרפס]
 [שו"ע תע"ג משנ"ב כג]
 [שו"ע תע"ג ה]
 [שו"ע תע"ג ה]

47. מכות מצרים:

- א. שתי מכות מצרים שמתחילות באותה אות.
 ב. מכות מצרים שמסתיימות באותה אות.
 ג. מכה שמסתיימת באותה אות שמתחילה מכה אחרת.
 ד. מכה בעלת מספר האותיות הגדול ביותר.
 ה. מכה בעלת מספר האותיות הקטן ביותר.
 ו. על איזה מכה יש צום?
- [שו"ע ת"ע א]

48. עבדים היינו

"עבדי זמן עבדי עבדים, עבד ה' הוא לבד חופשי" (ריה"ט)

- א. מי הראשון שכונה 'עבד עבדים'?
 ב. מי קבל עבדים כמתנה?
 ג. מי רדף עם עבדיו?
 ד. מי הראשון שאמר לזולתו 'עבדיך'?
 ה. מי קרא לכל עבדיו?
 ו. איך כונה אליעזר?
 ז. איזה עבד 'רץ'?
 ח. מי הרב שיעבוד?
 ט. ה' כינה אותו 'עבדי'.
 י. מי אמר למי 'עבדך'?
 יא. כינויו 'העבד העברי'.
 יב. מי עשה משתה לכל עבדיו?
- [בראשית ט, כה]
 [בראשית יב, טז; בראשית כ, יד]
 [בראשית יד, טו]
 [בראשית יח, ג]
 [בראשית כח, ח]
 [בראשית כד, ב]
 [בראשית כד, יז]
 [בראשית כה, כג]
 [בראשית כו, כד]
 [בראשית לב, ה]
 [בראשית לט, יז]
 [בראשית מ, ו; אסתר א, ג]

- יג. מיהו העבד שקבל על עצמו ערבות? [בראשית מד, לב]
- יד. מי צעק על מי 'למה תעשה כה לעבדיך'? [שמות ה, ט]
- טו. האם עבד יכול לאכול קרבן פסח? [שמות יב, מד]
- טז. אחד מעשר זכירות קשור לעבדים. [שמות יג, ג]
- יז. באחד מארבעה בנים מזכירים 'עבדים'. [שמות יג, יד]
- יח. בתפילה - 'משה עבדו', 'עבד נאמן'. היכן? [וישע, תפילת שבת]
- יט. בשניים מעשר מוזכר עבד ואמה. [שמות כ, ט; שמות כ, יג]
- כ. במכשיר שערכו כמס' שנות עבדות, משתמשים בו לעבד. [שמות כא, ה; קידושין כב: תוס' ד"ה מה]
- כא. הסיבה לעונש בעבד, הוא אהבתו לאדון לא נכון. [ויקרא כה, נה; קידושין כב:]
- כב. מסכת שקשורה לעבדים. [מסכת קטנה שרובה עוסקת בדיני עבד - מסכת עבדים]
- כג. היכן מבקשים בארמית להיות עבדים? [ברוך שמיא]
- כד. בהגדה של פסח - קטע בארמית שמוזכר בו 'עבדא'. [הא לחמא עניא]

49. בן חורין:

- א. ארבעה בהגדה - ר"ת שמם 'חרות'. [ארבעה בנים]
- ב. היכן מזכירים בתפילה 'חרות עולם'? 'חרותינו'? [ערבית; קידוש]
- ג. בן חורין אמיתי: המקור - הוא בקמץ. [שמות לב, טז]
- לומדים ממנו - בצירה. [אבות ו, ב]

50. זכר ליציאת מצרים:

- א. מצוות שהן זכר ליציאת מצרים. [32 מצוות]
- ב. ממילה בת שתי אותיות נלמד החיוב: לזכרו בלילה או לימות המשיח. [כל ימי חיך - ברכות יב:; דברים טז, טז]

בניסן נגאלו ישראל, ובניסן - עתידין להיגאל

כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

תזכורת: ■ 'מגיד' בשבת הגדול ■ מכירת חמץ ■ הפרשת חלה למצות

■ איגרת רבי שמשון מאוסטרופולי לערב פסח ■ מוריד הטל ■ ותן ברכה ■ ספירת העומר

פסח כשר ושמח! ושנוזה לעלות לרגל, ולאכול מן הזבחים ומן הפסחים בב"א.

לרפואה שלימה. לר"ר ישעיהו בן צביה שיחי, לאחי, הר"ר משה ברוך בן צביה שיחי, למרת תמר בת גולדה זהבה תחי.
ומרת שרה בת פנינה יפה תחי, ולבה"ח חזקיהו גדליה אלימלך בן נחמה דינה בתושח"י

לע"נ הבחור הטהור יצחק זצ"ל בן שיבדלחט"א הר"ר גדליה שליט"א קרון. נלב"ע כ"ג באדר ב' תשפ"ד
לע"נ חברי מזכה הרבים ר' מרדכי יוסף בן ר' אליהו זיידל טובל, נלב"ע י"ג בטבת תשפ"ד ללא זש"ק. ואחיו הק' ר' משה צבי הי"ד.

**אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם
ויציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלא ובזמן קריב ונאמר אמן:**

לישועת החטופים והנעדרים. לרפואת הפצועים. לישועת כלל ישראל. ולחזרת הלוחמים לחיים לשמחה ולשלום.